

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการทำางอกกลุ่มชาวบ้าน มะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง และหาแนวทางในการส่งเสริมการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ จากการกลุ่มศึกษา ได้แก่ ครอบครัวเกษตรกรที่มีการทำางอกกลุ่มชาวบ้านที่ทำางอกและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมการทำางอก การวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่ง ได้ศึกษาข้อมูลจากตำแหน่ง อาชีพ งานวิจัยและข้อมูลจากอินเตอร์เน็ต ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากเอกสารนำเสนอในวิเคราะห์ และนำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ลักษณะสภาพทั่วไปของการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า มีรูปแบบความสัมพันธ์แบบระบบเครือญาติ มีการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน มีพื้นที่ที่ใช้ในการเกษตร 270 ไร่ ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการทำางอกเป็นหลัก โดยรูปแบบการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว จะเป็นการทำางอกน้ำฝน ซึ่งมีพื้นที่ชาวบ้านมีแรงจูงใจในการทำางอก สามารถสรุปได้ 4 ข้อใหญ่ คือ

1. มีใจรักในการทำางอก
2. ต้องการสืบทอดการทำางอกจากบรรพบุรุษ
3. ไม่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพอื่น
4. การทำางอกเป็นอาชีพที่สร้างรายได้และเลี้ยงชีพ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางด้านการศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า ในด้านผู้ที่มีอาชีพหลัก และบังคับทำางอก จะมีปัญหาและอุปสรรคในการขาดงานบ่อยและมีการอพยพเข้าสู่เมืองใหญ่ และต่างประเทศ เพื่อทำงานทำ ส่วนในด้านของลูกหลานของกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ที่มีอาชีพ ทำางอก จะมีปัญหาและอุปสรรคในการสืบทอดการทำางอกต่อจากครอบครัว คือ การขาดแรงงานทำางอก ทั้งนี้เนื่องจากลูกหลานขาดความอดทน และไม่เอาใจใส่ในการสืบทอดการทำางอก

แนวทางในการส่งเสริมการทำางอกกลุ่มชาวบ้านมะกอก-นาบัว ตำบลไห่ลี่หิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พบว่า ได้มีหน่วยงานที่ช่วยในการส่งเสริม ให้ถ่ายทอดความรู้และสนับสนุนในการทำางอก ได้แก่ ศูนย์แม่ค้าพันธุ์ชาวลำปาง สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง นอกจากนี้มีการร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไห่ลี่หิน

The objectives of this research were to study the conditions and problems of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers, Lai Hin Sub-district, KoKha District, Lampang Province and to search guidelines for promotion of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers. Data were collected by interviewing the sample groups, namely members of farmer families who grew rice, including their descendants who grew rice, and the relevant officials in organizations concerning in promotion of rice farming. This research was partly conducted by searching information from textbooks, research documents and information via internet. The data from documentary search and from interview were analyzed and presented in a descriptive and analytical form.

The results of this research were as follows:

The conditions of rice farming of Bann Makok-Nabua villagers revealed that the pattern of relationship existing in the village was a system of relatives, helping each other. At Bann Makok-Nabua the area used for agriculture was 270 rai. The most of villagers mainly do the paddy farming in rainy season; it is called rainy rice farming. In addition, as for their motivation concerning rice planting; the motivations were conclude into 4 main points as follows:

1. They loved to do the paddy farming
2. They wanted to succeed how to do the paddy farming from their ancestors
3. They had on choices to pursue other careers
4. Rice farming was one occupation provided income for living

The factors affecting the rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were, namely the factors of physical environment, economy, culture, society and education.

Problems and obstacles in rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were found that the villagers who mainly earned living in doing the paddy farming usually had problems and obstacles about farm labors; the labors were often absent from farm work. Moreover, they immigrated to big cities of the country or aboard, looking a job. In addition, the other problems and obstacles of doing rice farming relating to the succeeding of rice farming from family were the lack of rice farming labors due to their descendants lacked tolerance and ignored to do the rice farming.

The guidelines for promotion the rice farming of Bann Makok-Nabua villagers were found that there were organizations assisting in the promotion by transferring knowledge and supporting the rice farming, namely Lampang Seed Center, Lampang Provincial Agriculture Office, and there were some cooperation in solving problems between the Head of Lai Hin village and Lai Hin Sub-district Administration Organization.